

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

FUNDACJA GENERAL ELZBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurze 63, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

AK
KG
SUCHOWIAK Elzbieta
zam. Kierkowska

Oddz. III

ps. "Lolite"

(1313 - 1388)

3667 / WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — ⁺⁺ SUCHOWIAK Elżbieta
2em. Kierkowske
3667 / WSK

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 3, 5, 1-3

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓ ksero sit-1

I/1 Relacje

- Życiorys własny, [b.d.], rkps, kopia, k. 2, s. 1-2
- Biogram E. Kiewkowskiej z d. Suchowiak oprac. przez M. Sulejā, 2006, mpś, uwagi E. Zawackiej rkps, oryg., k. 1, s. 3
- Biogram E. Suchowiak oprac. przez E. Zawackā i J. Kromp do III t. „Słownika kobiet odznaczonych VM”, 2006, mpś, kopia, k. 2, s. 4-5.

Zygoris

11/1

urodzony 10.8.1913r. w Poznaniu z
matki Marii Juchowicz i ojca Maksymiliana
Seleckiego podstawałego, skolonizowanego w Luboniu
pod Poznaniem, a następnie Seminarium dla
wychowawczyń. Prace w Poznaniu. W 1934r. rozpoczęła
pracować jako wychowawczyni i przedkole w
Poznaniu. W 1935r. przeniosła się do Warszawy
gdzie pracowała w Ogrodach Jordanowskich.
Po zdaniu matury jako ekstern w Warszawie
w 1938r. rozpoczęła studia w Szkole Nauk
Politycznych, które przerwała po wybuchu
wojny w 1939r. W czasie okupacji mieszkała
w Warszawie pracowała w RGO w Ogrodach
Jordanowskich, studiowała medycynę
na Uniwersytecie Tajnym w Warszawie
jako łączniczka AK Komendy Głównej została
aresztowana w sierpniu 1943r. przez Gestapo
i przewieziona na Pawiak. W sierpniu 1943r.
przewieziona do obozu koncentracyjnego w
Oświęcimiu, gdzie przebywała do wyzwolenia
obozu w styczniu 1945r. W lutym 1945r. wróciła
z obozu i udała się do Tarnobrzeg do
rodziny. Później przeniosła się rodzinną do
gdzińskiego przyjeżdżając w maju 1945r. do domu
do Sopotu. W 1946r. rozpoczęła studia

medycynie u AMg. w 1952 r. otrzymana dyploma
lekarska i rozpoczęła pracę w Miejskim
Urzędzie Zdrowia i praktykę w Szpitalu Miejskim
w Gdyni. W 1954 dojechała do Szpitalu
Miejskiego jako specjalizująca się w rentgenologii.
Nadal pracując w Szpitalu Miejskim w Gdyni
jako specjalista rentgenolog.
W roku 1948 wyjechała z mężem. Ma dwóch synów
Huberta ur. 1950 r. Aleksandra ur. 1952 r.
W 1972 r. zmarł jej mąż. Przed wojną
uczestniczyła w Związku Harcerstwa Polskiego
jako instruktorka i drużynowa zastawki.

Cherwon

Przebieg
1944 r. do c
miejscowo
dzaj pr
kiedy
4

Przyjacieli M. Sulej 8 II 2006 r.

11. dz. 1754 | WSK-412/07 | I/1/3

Elżbieta Kierkowska z d. Suchowiak

Urodziła się 16 sierpnia 1913 r. w Poznaniu. W 1932 r. ukończyła Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli i podjęła pracę w Przedszkolu Rodzin Wojskowych w Poznaniu. Od 1932 r. pracowała w Ogrodach Jordanowskich w Warszawie. W 1938 r. jako ekstern uzyskała maturę. Podczas okupacji rozpoczęła studia na Wydziale Lekarskim tajnego Uniwersytetu Warszawskiego.

W konspiracji pod ps. Lolita prowadziła sekretariat Szefa Operacji KG AK. Aresztowana w czerwcu 1943 r. i osadzona na Pawiaku. W sierpniu została wywieziona do Oświęcimia, gdzie pozostała do końca wojny.

Po wojnie dokończyła studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. Pracowała w Gdyni w Morskim Urzędzie Zdrowia, a potem w Szpitalu Miejskim. W 1958 r. zrobiła specjalizację w zakresie radiologii.

Zmarła w Sopocie 4 listopada 1988 r.

Nadanie Virtuti Militari V klasy zweryfikowane przez Komisję ds. Weryfikacji Odznaczeń Zarządu Głównego ZBoWiD w dniu 13 lutego 1990 r.

Źródła:

DW UdsKiOR, Protokół Nr 41 Komisji ds. Weryfikacji Odznaczeń ZG ZBoWiD z 13 lutego 1990 r., poz. 3; Ney-Krwawicz M., Komenda Główna Armii Krajowej 1939-1945, Warszawa 1990, s. 441; Zakrzewska „Beda” H., Niepodległość będzie twoją nagrodą ..., s. 54, 64-65, 122.

Zam. w arch. ZO ZKRP i BWP w Gdańsku akta kombat. Elżbiety Kierkowskiej !!!

Proszę dołączyć do listu do T. Cisniewskiej

D.W.

Σ 2 III

Biogram oprac. przez Elż. D.W.
do III t. „Wiadomości UM kobiet” gat. 7 XII 26

1944

1 Kom. D.W.

D.W.

SUCHOWIAK Elżbieta zam. KIERKOWSKA (1913-1988), od grudnia 1939 łączniczka „Lolita” i kierowniczką sekretariatu Szefa O III KG ZWZ-AK, od 1943 więźniarka obozu Oświęcim, po wojnie lekarz radiolog

Elżbieta Suchowiak urodziła się 16 VIII 1913 w Poznaniu w rodzinie małżonków Maksymiliana i Małgorzaty Suchowiak. Do szkoły podstawowej uczęszczała w Luboniu pod Poznaniem. W 1932 ukończyła w Poznaniu Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli i podjęła pracę w Przedszkolu Rodzin Wojskowych. Należała do Związku Harcerstwa Polskiego jako instruktorka drużyn żeglarskich. W 1935 przeniosła się do Warszawy i tam pracowała w Ogrodach Jordanowskich. W 1938 zdała eksternistycznie maturę i rozpoczęła w Szkole Nauk Politycznych w Warszawie studia, przerwane wybuchem wojny.

W czasie wojny mieszkając nadal w Warszawie pracowała w RGO w Ogrodach Jordanowskich. Już w grudniu 1939 rozpoczęła żołnierską służbę pełniąc jako „Lolita” funkcję łączniczki i kierowniczką sekretariatu gen. S. Tatara „Erazma”, Szefa O III Operacyjno-Szkoleniowego KG ZWZ-AK. Podjęła także studia na Wydziale Lekarskim tajnego Uniwersytetu Warszawskiego. „Lolita” została aresztowana w czerwcu 1943 przed wejściem do lokalu kontaktowego i odprowadzona na gestapo na Lesznie; tam znaleziono przy niej obciążające materiały konspiracyjne. (W. Roman podaje, że została aresztowana jesienią 1942, jakoby przypadkiem jako Żydówka). Pobita, trafiła na gestapo na Szucha a po dwóch dniach badań na Pawiak. „Lolita” znała wszystkie lokale „Tatara”, ale nikogo nie wydała - po jej aresztowaniu nie było dalszych zatrzymań. Transportem 8 sierpnia tr. wywieziono ją do Oświęcimia, gdzie jako więźniarka polityczna przebywała z nr 53903. Po wyzwoleniu obozu w styczniu 1945 pozostała w nim jeszcze ochotniczo do połowy lutego jako pielęgniarka więźniarek chorych na rewirze w Brzezince. Następnie pieszo dotarła do siostry w Tarnowie.

D.W.

D.W.

Elżbieta Suchowiak została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari (brak dokumentu nadania). Zostało ono zweryfikowane przez GKWO przy ZG ZBoWiD 13 II 1990 z nr. zaświadczenia DK20092/W. Była także odznaczona KW (1959) przez Radę Państwa.

Po wojnie zamieszkała wraz z rodziną w Sopocie. Pracowała w firmie budowlanej jako pielęgniarka w Bezpieczeństwo i Higiena Pracy. Od 1946 kontynuowała studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. W 1948 wyszła za mąż za Kierkowskiego i urodziła dwóch synów. Po ukończeniu studiów w 1952 pracowała w Gdyni

5/115

w Morskim Urzędzie Zdrowia odbywając równocześnie praktykę w Szpitalu Miejskim, gdzie w 1954 przeszła na stały etat. W 1958 uzyskała specjalizację w zakresie radiologii, nadal pracując w Szpitalu Miejskim aż do emerytury. Była bezpartyjna. Owdowiała w 1972. Zmarła w Sopocie w 1988.

6 m
brak danych

Mąż, Kierkowski (nieznanego imienia). Miała dwóch synów: Huberta (ur. 1950), mieszka w Sopocie i Aleksandra (ur 1952).

D.W.

APAK, T. 3667/WSK; DW UdsKiOR, Protokół Nr 41 KdsWO przy ZG ZBoWiD z 13 II 1990, poz. 3;

Downarowicz H., *Zapiski z pamięci*, W-wa s. 53 (mps. w zbiorach APAK); *Łączność, sabotaż, dywersja...*, s. 89; Ney-Krwawicz, *Komenda...*, s. 441; Roman, *Oficer do zleceń*, W-wa 1989, s. 202, 206; *Służba Polek...*, cz. 2, s. 65; Wesołowski, *Order VM...*, s. 84; Zakrzewska H., *Niepodległość będzie twoją nagrodą*, t.1-2, Warszawa 1994, s. 54, 64-65, 122;

D.W.

I/2 Dokumenty

- Potwierdzenie z Archiwum Państwa. Muzeum Oświęcim - Brzezinka o pobycie w obozie, Oświęcim 1974, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 1.
- Deklaracja członkowska z BOW: D, Sopot 1977, mps, rkps, kopia, k. 3, s. 1-4.
- Pismo z informacją o niekaralności z centr. Rejestru Skazanych, 1977, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 5.
- Odpis legitymacji odznaczenia Krzyżem Walczącym, Sopot 1977, mps, rkps, kopia, k. 1, s. 6.

WYKONA
KARY I
ŚRODKA
POPRAW

PAŃSTWOWE MUZEUM OŚWIĘCIM-BRZEZINKA

Oświęcim, dnia 10 lipca 1974 r. I/21

32-603 OŚWIĘCIM 5

dz. IV-8521/1444/1637/74

Pani Elżbieta K I E R K O W S K A

ul.

81-827

S O P O T

Państwowe Muzeum w Oświęcimiu stwierdza, że w materiałach dokumentalnych tut. Archiwum są następujące dane o niżej wymienionym więźniu b. obozu koncentracyjnego Oświęcim-Brzezinka:

S U C H O W I A K Elżbieta ur. 16.3.1913r. została przywieziona do obozu koncentracyjnego KL.Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu w dniu 6.8.1943r. transportem z Warszawy. W obozie przebywała jako więźniarka polityczna oznaczona numerem 53903.-----

Pod datą 16.4.1944r. notowana jako przebywająca w obozie KL.Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu blok 16 R.-----

Innych danych o wyżej wymienionej Muzeum nie posiada.

P O D S T A W A informacji:

numerowe wykazy transportów przybyłych do obozu KL.Auschwitz oraz list obozowy z dnia 16.4.1944r.-----

D Y R E K T O R

[Signature]
/mgr Kazimierz Smoleń /

102. 1754/1052-412/07

Deklaracja członkowska

Proszę o przyjęcie mnie w poczet członków zwyczajnych Związku.

Zobowiązuję się być aktywnym członkiem organizacji, przestrzegając w praktyce zasad ideowych, Statutu Związku oraz uchwał i postanowień

Władz ZBoWiD

1. Nazwisko Kierkowska imię Elżbieta
Nazwisko panięskie (dla mężatek) Suchowiak
2. Imiona rodziców i nazwisko rodowe matki Matylda Suchowiak - Maksymilian
3. Data urodzenia 16. 8. 1913 miejsce urodzenia Poznań
4. Stan cywilny wdowa 5. Zawód lek. rentgenolog
6. Wykształcenie (ogólne i specjalne) wyższe
7. Adres zamieszkania ul. 81-827 Sopot
Telefon domowy
8. Miejsce pracy i zajmowane stanowisko Szpital Miejski im. Brudnińskiego
w Gdyni lek. rentgenolog - gab. rbg.
Telefon w miejscu pracy 21 41 49
9. Przynależność partyjna nie
10. Stopień wojskowy (nadany przez MON) nie
11. Posiadane odznaczenia (rodzaj, klasa, stopień, kto nadał, rok nadania):
Krzyż Halecznych Rada Państwa 28 sierpnia 1959r

UWAGA: Zgodnie ze Statutem oraz regulaminem weryfikacyjnym ZBoWiD uprawnienia do zweryfikowania i przyjęcia do Związku w charakterze członków zwyczajnych posiadają:

- Bojownicy walk o wolność i demokrację, którzy brali udział:
 - w walkach narodowo-wyzwoleńczych i rewolucyjnych w latach 1905—1918 oraz w Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej,
 - w walkach o polskość i wolność narodową Śląska, Wielkopolski, Mazur, Warii, Pomorza, Gdańska i Ziemi Lubuskiej,
 - w walce przeciwko siłom reakcji i faszystom w Polsce w latach 1918—1939,
 - w walkach w okresie międzywojennym o wolność narodową i społeczną poza granicami kraju a w szczególności weteranów walk w obronie republikańskiej Hiszpanii,
 - w walce czynnej przeciwko hitlerowskiemu najeźdźcy i okupantowi w kraju i na wszystkich frontach walk z hitleryzmem i faszyzmem w okresie II wojny światowej,
 - w walkach zbrojnych z reakcyjnym podziemiem po wyzwoleniu Polski,
- Prześladowani i więzieni w hitlerowskich więzieniach i obozach koncentracyjnych ze względów politycznych, narodowościowych i światopoglądowych.

12. Działalność przedwojenna, okupacyjna i powojenna, na podstawie której ubiega się o członkostwo Związku — wymienić dokładnie partię polityczną, formację wojskową lub Ruchu Oporu, przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnione funkcje, pod czym dowództwem, kierownictwem, w jakich jednostkach, oddziałach, w jakich miejscowościach, wszelkie zmiany i czasokres (od — do):

Początkowo w ZWZ, a następnie w AK, jako łączniczka Wydziału Operacyjnego Komendy Główniej w Warszawie, pod dowództwem Erazma (gen. Stanisław Tatar)

W czerwcu 1943r. aresztowana w czasie pełnienia służby i uwięziona na Pawiaku. W sierpniu 1943 r. zostałam uwięziona do obozu koncentracyjnego Oświęcim Brzezinka gdzie przebywałam do uwolnienia po oświadczeniu zawiadomienia od gen. Tatara o uczestnictwie w Ruchu Oporu przenieś o wyłączenie na podstawie pobytu w Obozie w Oświęcimiu

13. Data i miejsce wstąpienia: grudzień 1939r. Warszawa

14. Używane pseudonimy: Lolita

15. Pobyt w więzieniach, na zesłaniu, w katordze, w obozach karnych, koncentracyjnych i jenieckich — wymienić daty, okres i powód pozbawienia wolności, nazwy więzień lub obozów, numery więziarskie:

11.6.1943r. zatrzymana przez żandarmerię niemiecką przed lokalem kontaktowym, zostałam doprowadzona do gestapo żydowskiego na Lemnie. Tam przesłuchano mnie i materiały które przesłuchałam, pobite zostałam przewieziona na Szucha, skąd po 2 dniach badania, odwieziona na Pawiak. Transportem 6.8.1943r. uwięziona zostałam do Oświęcimia gdzie przebywałam do uwolnienia obozu w styczniu 1945r.

16. Data i okoliczności odzyskania wolności:

W styczniu 1945r. po ukroczeniu i oswoobodzeniu obozu Oświęcim Brzezinka przez Wojsko Polskie i Armie Radzieckie w obozie pozostałam do połowy lutego tegoż roku ochotniczo jako pielęgniarka więźniarek chorujących w „rewirze” w Brzezince.

12/4

Przebieg działalności zawodowej, społeczno-politycznej, wojskowej itp. w okresie od dnia 22 Lipca 1944 r. do chwili obecnej — wymienić zajmowane ważniejsze stanowiska, pełnione funkcje, daty, miejscowości. Jeśli kandydat(ka) był(a) karany(a) przez sądy PRL, powinien(na) podać za jaki rodzaj przestępstwa, czy korzystał(a) z ustawy amnestyjnej, rehabilitacji sądowej, zatarcia skazań, kiedy i gdzie:

4 lutym 1945 r. uytam z oboru i piono proutam do siostry mojej do Tarnova. Po pmenienieniu się rodriny z Tarnova do gdańska, przyjechałam do nich i zamieszkałam z nimi w Sopocie. Porostkowo pracowałam w firmie budowlanej jako sanitarka pielęgniarce w BHP oraz od 1946 r. zapisałam się na studia medyczne w AMG.

Dyplom lekarski otrzymałam w 1952 r. z nakazem pracy zaczęłam pracę w Morskim Urzędzie Zdrowia w gdyni, oraz praktykę w szpitalu Miejskim. W 1954 r. otrzymałam etat w szpitalu jako specjalistkę z radiologii. Po otrzymaniu specjalizacji rentgenologicznej porostkowo w szpitalu gdzie pracuję do tej pory.

18. Czy w okresie II wojny światowej odstępował(a) od obywatelstwa polskiego, przyjmując obywatelstwo niemieckie lub inne uprzywilejowane przez rząd hitlerowski, kiedy i gdzie:

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

Elżbieta

(podpis)

Sopot, dnia 2 stycznia 1977 r.
(miejscowość)

Spis załączników:

1. własna fotografia wym. 3 x 4 (podpisana na odwrocie)
2. odpis zaświadczenia z oboru Osławskim
3. -11- odnawienia
4. 240192

Członkowie wprowadzający

Wprowadzając w poczet członków zwyczajnych Ob. Elżbietę Sudeciak - Karkowską oświadczamy, że wymieniony(a) jest nam osobiście znany(a) i bierzemy na siebie odpowiedzialność za jego (jej) obywatelską postawę i poziom moralny, co niniejszym stwierdzamy własnoręcznymi podpisami:

1. Nazwisko i imię Gwyszczynski Tadeusz
Adres zamieszkania Sopot Architektów 3^{ca} 2
Członek zwyczajny ZBoWiD leg. czł. Nr 119149

Tadeusz Gwyszczynski
(podpis)

2. Nazwisko i imię Laurine Michalick
Adres zamieszkania Sopot ul. 20 Pańskich 738/1
Członek zwyczajny ZBoWiD leg. czł. Nr 8152

Laurine Michalick
(podpis)

REGISTRACJE
KARNY
766
zakładu pracy)

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Centralny Rejestr Skazanych
ZAPYTANIE O KARALNOŚĆ*)

1215
CENTRALNY
DATA - 2 II. 1977

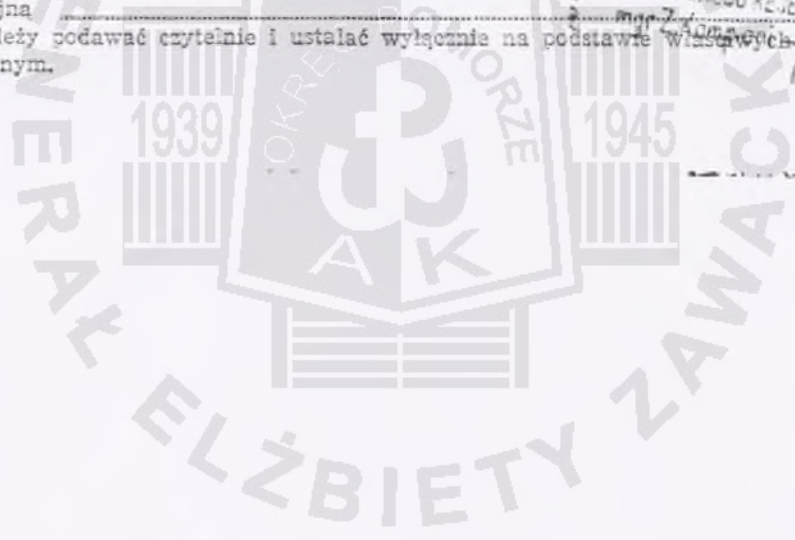
Nr 22177
u kobiet nazwisko panińskie**) Suchovialek
Elżbieta Nazwisko przybrane (męża) Kierkowska
ca Maksymilian Imię matki Małgorzata
urodzenia 6 VII. 1913r. Nazwisko panińskie matki Suchovialek
(dzień, miesiąc, rok) Poznań
miejsce urodzenia (miejsowość)
miejsce zamieszkania Sopot ul. (powiat) Wąbski
(miejsowość) (gmina) (powiat)
Zawód rolnik Podpis kierownika zakładu pracy [Signature]

Odpowiedź z dnia

Nr porz.	Nazwa organu orzekającego i instancji	Data wydania orzeczenia prawomocnego	Numer akt sprawy	Skazano (warunkowo umorzono)		Wykonanie kary zawleczony na lat	Wykonanie kary lub środka popraw.
				z art. KK lub innej ustawy	na karę...		
1							
2							
3							

NIE NOTOWANY
W REJESTRZE SKAZANYCH
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI
Dnia 29 II 1977
KIEROWNIK
CENTRALNEGO REJESTRU SKAZANYCH

Założono teczkę informacyjną
*) Dane co do tożsamości należy podawać czytelnie i ustalać wyłącznie na podstawie wiarygodnych dokumentów.
**) Wypełnić pismem drukowanym.
PU Os-203

l.dz. 1754/WSK-412/07

42/6

O D P I S

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr. D-65476

Warszawa

dn. 28 sierpnia 1959 r.

UCHWAŁA RADY PANSTWA
z dnia 28 sierpnia 1959 r.

odznaczona została

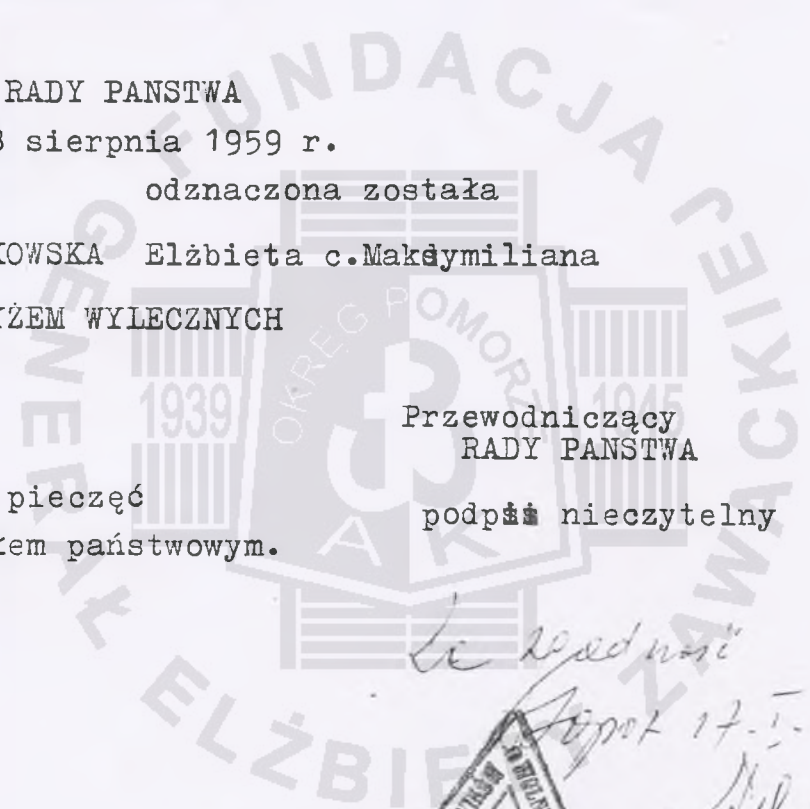
ob. KIERKOWSKA Elżbieta c. Maksymiliana

KRZYŻEM WYLECZNYCH

Przewodniczący
RADY PANSTWA

okrągła pieczęć
z godłem państwowym.

podpis nieczytelny

Le reprezent
Sierpień 17.5. 1977
Elżbieta Kierkowska
man. Kierkowska

l.dz. 1754/WSK-412/07

II Materiały uzupełniające

- Pod tytułem „Gwaźdźny” zebrała i oprac. M. Appelt, Poznań 1997,
kopia, k. 3, s. 1-3

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
KOMENDA CHORAĞWI WIELKOPOLSKIEJ
IM. POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH 1918/19

SPRAWOZDANIA KOMISJI HISTORYCZNEJ
SERIA III. WSPOMNIENIA – ZESZYT 4

POD ŻAGLAMI „GRAŻYNY”

Relacje i wspomnienia

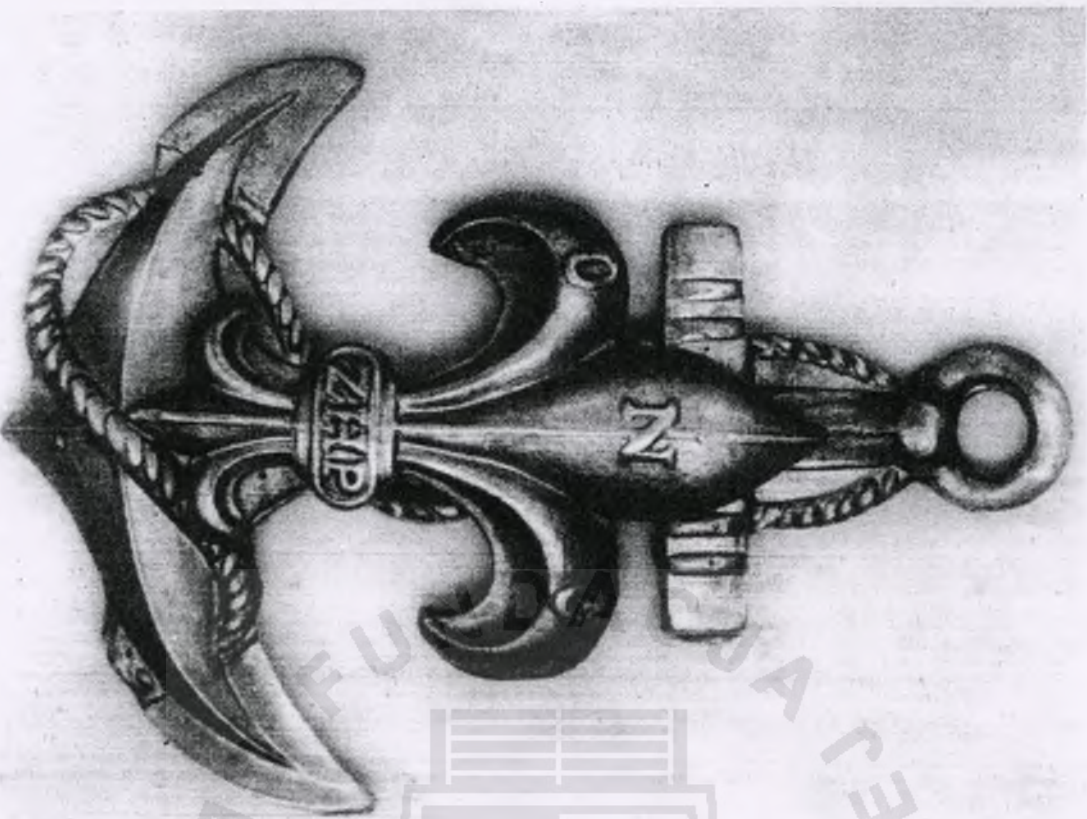
zebrała i opracowała

Maria Appelt

*Uczestnikom
opisanych wydarzeń
z wdzięczną pamięcią*

POZNAŃ 1997

Oznaka harcerskich drużyn wodnych w okresie międzywojennym.

1. dz. 1661 | WSK-412 | 08

11/1

morskim Głównej Kwatery Męskiej i uczestniczyły w ćwiczeniach na równi z harcerzami. Zwracam jednocześnie uwagę na to, że drużyny, o których mowa, są w ogóle pierwszymi żeglarkami dyplomowanymi w Polsce....

I jeszcze jedna notatka:

...*Polscy Żwagzek Żeglarski* nadał stopień sternika jachtowej żeglugi morskiej drużynom: *Irenie i Elżbiecie Suchowiaków* w m. Kazimierz Wojtasiaków i *Marcie Wiśniewskiej*. *Dziewczęta* te pływają w czasie trwania kursu morskiego razem z harcerzami na jachtach: *MOHORCIE*, *TEMIDZIE II* i *SUNAKU* pod kapitanem generałem *Mariuszem Zaruskim*....

Takie było pierwsze spotkanie poznańskich żeglarek z generałem Mariuszem Zaruskim. Stał się dla nich autorytetem żeglarskim, a dla całej ówczesnej polskiej młodzieży Żeglarzem Rzeczypospolitej.

Tak więc... w roku 1931 żeglarki poznańskie wywalczyły sobie prawo uczestniczenia w szkoleniu morskim na kursach PUMF i PW za zgodą generała *Mariusza Zaruskiego*, komendanta *HOM-u* w Gdyni. *Dobrychczasowa tradycja wyjątkowości, zarezerwowana dla chłopców została przełamana. Dokonały tego harcerki i one utworowały drogę do morza innym kobietom. W latach 1931/32 harcerki zdobywały patenty sterników morskich, a w roku 1933 pierwsza harcerka zdobywa uprawnienia kapitana jachtowej żeglugi morskiej...*⁷

Tymczasem wileńskie harcerki z *Lilowej Dwójki* i *Szafirowej Piątki* rozbiły się swe namiętności na wyspach Jeziora Trockiego i tam rozpoczęły swe żeglarskie przygody.

Oto, co zapisano w kronice *Błękitnej Jedynki Żeglarskiej* z *Wilna*.⁸

...*Nie sposób nie docenić udziału Błękitnej Jedynki Żeglarskiej, drużyny wileńskich harcerzy, w pionierskim rozwoju żeglarstwa na Wileńszczyźnie. Ich sukcesy przybliżyły urok pokonywania burzliwych fal i zachęcały innych. To właśnie między innymi dziewczęta z Lilowej Dwójki, żeńskiej drużyny im. Stanisława Żółkiewskiego, związananej z gimnazjum im. Adama Czartoryskiego, której drużynową była *Anna Zapasnikówna*, już w roku 1930 rozpoczęły szkolenie żeglarskie. Najpierw zimną uczyły się wraz z Błękitnikami teorii żeglarstwa pod kierunkiem *Witolda Bohdanowicza*, potem wraz z nimi pływały na Jeziorze Trockim...*

O początkach żeglowania dziewcząt z *Szafirowej Piątki*, drużyny żeńskiej im. ks. Józefa Sułkowskiego w *Wilnie* wiemy, że już w roku 1931 odnotowano pobyt harcerek na wyspie *Beniowskiego*. Począwszy od *Złotu Chorągwi Wileńskiej* w *Wotokumpiji* koło *Wilna* w roku 1932 *Szafirowa Piątka* nawiązała przyjazne stosunki z *Błękitną Jedynką Żeglarską*. W wyniku tych kontaktów dwie harcerki z *Piątki* na wypożyczonym od *Błękitników* kajaku wyprawiły się na wyspę *Pustelnik* na *Jeziorze Trockim* i obozowały tam od 8-15 lipca 1932 roku.

Faktem godnym odnotowania były w roku 1931 pierwsze egzaminy na stopień sternika jachtowej żeglugi śródlądowej, zorganizowane przez *Polski Związek Żeglarski* w *Warszawie*. Pierwsze w Polsce patenty *PZZ* otrzymało 41 osób, byli wśród nich dwaj instruktorzy żeglarzy, szkolący dziewczęta w *Trockach*, a mianowicie *Adam Wolff* i *Kazimierz Dembowski*. Taki sam stopień

sternika jachtowej żeglugi śródlądowej otrzymały również trzy członkinie *Akademickiego Związku Sportowego* w *Warszawie*: *Lucyna Lisicka*, *Maria Trzeziwińska* i *Jadwiga Wolffowa*. Ta ostatnia otrzymała w roku 1933 uprawnienia na stopień kapitana jachtowej żeglugi morskiej.

Wszyscy posiadacze pierwszych patentów żeglarskich *Polskiego Związku Żeglarskiego* byli już bardzo doświadczonymi żeglarzami, a przyznanie im oficjalnych patentów było tylko uznaniem ich kwalifikacji żeglarskich i włączeniem ich już jako członków do *PZZ*, którego prezesem w roku 1932 został generał *Mariusz Zaruski*.

Wobec tych wydarzeń w *PZZ* stało się w harcerstwie sprawą bardzo pilną opracowanie wymagan na stopnie żeglarskie dla celów szkoleniowych. Kierownictwo *Harcerskich Drużyn Żeglarskich Głównej Kwatery Męskiej* w osobach *Witolda Bublewskiego*, *Jana Kuczynskiego* i *Józefa Michałowskiego* opracowało to własny, pięciostopniowy system wymagań na stopnie żeglarskie. Najniższym stopniem był żeglarz śródlądowy, a kolejnymi stopniami były: sternik jachtowej żeglugi śródlądowej, żeglarz morski, sternik jachtowej żeglugi morskiej i kapitan jachtowej żeglugi morskiej.

Szkolenie dziewcząt opierało się na takich samych wymaganiach i przyznawano im patenty żeglarskie takie same jak chłopcom w wyniku egzaminu teoretycznego i praktycznego. Wszystkich – zarówno chłopców, jak i dziewczęta – obowiązywało zaliczanie żeglarskiego stażu.

Zestawienie (na miarę posiadanych informacji) żeńskich obozów wodnych, głównie żeglarskich, które odbyły się w okresie działalności referatu żeglarskiego w *GKZ*:

- w roku 1929 – kurs wodny dla dziewcząt i chłopców nad *Jeziorem Trockim* przy współudziale fachowych sił spoza harcerstwa z zakresu pływania, wiosłowania i żeglowania
- w roku 1930 i 1931 – dwa kolejne obozy wodne na *Bazyliance* na *Jeziorze Trockim* dla dziewcząt z całej *Polski*⁹
- w roku 1930 – pierwsze szkolenia wodne dziewcząt z *Lilowej Dwójki* na *Pustelniku* na *Jeziorze Trockim*
- w roku 1931 – obóz żeglarski *Zab* z *Poznania* na *Kareszoku* na *Jeziorze Trockim*
- w roku 1932 – obóz żeglarski poznańskiego hufca *ZHP* na półwyspie *Wolność* nad *Jeziorcem Charzykowskim*
- w roku 1932 – dwa obozy wodne w *Trockach* poświęcone ćwiczeniom lekkoatletycznym i zakończone próbą na odznakę sportową
- w roku 1932 – dziewczęta z *Szafirowej Piątki* obozują na *Pustelniku*
- w roku 1933 – pierwszy letni obóz wodny *Włichego Gniazda* z *Warszawy* w *Kupie nad Naroczą*. W tym roku w czasopiśmie instruktorów harcerskich *"Skrzydła"* ukazuje się zestawienie, ilustrujące popularyzowanie sportów

Kilka osób: Irena Suchowiakówna-Szymborska, Janina Bartkiewiczówna i Maria Schneiderówna-Appelt wzięły udział w pierwszym powojennym rejsie pelnomorskim Pilotów Chorągwi na ZEWIE MORZA w maju 1957 roku.

Bilans działalności XIII Żeglarskiej Drużyny Harcerek zwanej potocznie Drużyną Żab można ocenić w różny sposób. Można go obliczyć ilością odbytych obozów żeglarskich, ilością odbytych rejsów. Można też ocenić ilością zaangażowanych w sprawie osób. Ważne również są zdobycie uprawnień żeglarskich i stopnie harcerskie.

Ale najmlodsze jednak i najtrwalsze elementy tej niezwykłej przygody żeglarskiej to wspomnienia chwil radości z wspólnego przebywania na kajaku, łodzi czy jachcie, emocje z oglądania cudów morza i nieba. Bardzo ważne było zmierzenie swych sił i umiejętności z wodnym żywiołem i satysfakcja z umiejętności opanowania go, a przy tym zachyśnięcie się pełną swobodą, rozmarnością sytuacji, sprawdzaniem swej sprawności i przydatności.

Nad wszystkim tymi urokami dominowało poczucie rodzącej się przyjaźni i solidarności osób bezwzględnie sobie ufających i wzajemnie za siebie odpowiedzialnych, a przy tym bezinteresownie radujących się otrzymanymi hojnie darowanymi i urodą życia....

Z e s t a w i e n i e

Stopnie harcerskie i żeglarskie uzyskane przez poznańskie żeglarzy z Drużyny Żab w latach 1931-1939, 1947-1949 i 1957-1961

1. Stopień kapitana jachtowej żeglugi morskiej Polskiego Związku Żeglarskiego uzyskała Irena Suchowiakówna-Szymborska – Poznań -Warszawa-Sopot

2. Stopnie sterników żeglugi morskiej PZZ otrzymany: Irena Suchowiakówna-Szymborska – harcmistrzyni, Elżbieta Suchowiakówna-Kierkowska, Kazimiera Wójcisiakówna – harcmistrzyni, Marta Wiśniewska – samarytanka, Maria Krzyżaniakówna – samarytanka, Jadwiga Schneiderówna-Fix – podharcmistrzyni

3. Stopnie sterników jachtowej żeglugi śródlądowej PZZ otrzymany: Helena Bąkowska – podharcmistrzyni, Ludomira Glińska-Szuman – samarytanka, Helena Güntherówna-Kuzniak – samarytanka, Irena Kayzerówna-Bitenek – samarytanka, Barbara Lenartowiczówna-Szczepaniak – przewodniczka, Florentyna Namysłówna-Jankowska – samarytanka, Zofia Piątkowska-Domańska – samarytanka, Bogna Schneiderówna-Woźniak – samarytanka, Maria Schneiderówna-Appelt – harcmistrzyni

4. Pozostałe członkinie Drużyny Żab posiadały – po ukończeniu co najmniej dwóch obozów żeglarskich – stopień żeglarza jachtowej żeglugi śródlądowej, który obejmował następujące podstawowe umiejętności żeglarskie: umiejętność określenia różny wiatrów, sterowania na punkt, obsługiwania foką i miecza, prawidłowego balastowania na łodzi, cumowania i znajomość podstawowych węzłów.

Umiejętności te stanowiły podstawę do zaliczenia się do tzw. kwalifikowanej żatogi łodzi jachtowej posiadającej 15 m² żagla, prowadzonej przez sternika jachtowej żeglugi śródlądowej.

W skład kwalifikowanej żatogi łodzi jachtowej wchodziły następujące żeglarzy: Janina Durzyńska, Elżbieta Filkówna, Felicja Gotembewska-Leńska, Helena Gryczanka-Grycza, Róża Güntherówna-Pawłowska, Zofia Krepaska-Lelewska, Aleksandra Kryszewska, Pelagia Kubiakówna, Bożena Kwiecińska-Suchnińska, Teresa Kwiecińska, Eleonora Lisowska, Teresa Pawłowska, Stanisława Perdziakówna, Elżbieta Piotrowska, Helena Roszakówna-Bunhardt, Helena Szczęotkówna-Szymańska, Ludgarda Szyperkowska, Urszula Szulcówna-Gatner, Zofia Świdzianka – drużynowa po próbie, Irena Trapeczyńska-Boczon, Stefania Zaluska.

Tabor wodny

Drużyna Żab posiadała pod koniec sierpnia 1939 roku tabor wodny, składający się z:

- 3 nowych składaków f-my PLAST
- 1 wiosłówki czteroosobowej
- 3 łodzi żaglowych: łodzi regatowej o pow. 5m² żagla – LALI; – łodzi szkoleniowej o pow. 15 m² żagla – PRZYGODY; – łodzi regatowej o pow. 15 m² żagla – POŚWISTU.

Tabor wodny został zakupiony w styczniu Władysława Urbaniaka w Poznaniu za wspólnie zarobione pieniądze i przechowywany był w przystani Wilków Morskich nad Leziorem Kierskim koło Poznania.

1. Danuta Piotrowska-Szulcewska: "Wielkopolska Chorągiew Harcerek 1912-1939", Wypisy Archiwum Akt Nowych w Warszawie – teczki 2165, 2094, 2480, 2098, 2094, 2095 s. 89, 122, 128 w posiadaniu Danuty Szulcowskiej – Poznań.
2. Kronika XIII Żeglarskiej Drużyny Harcerek w Poznaniu – Depozyt Komisji Historycznej ZHP w Poznaniu.
3. JUNAK – flagowy jacht Ośrodka Morskiego w Gdyni. Kurier o pow. 150 m² żagla, kupiony przez Yacht Klub Polski w Le Havre w 1928 roku i sprowadzony do Polski przez gen. Mariusza Zarneckiego, służył polskiemu żeglarstwu aż do wybuchu drugiej wojny światowej jako jacht do rejsów szatawowych.
4. Halina Stefanowska: Rozpiewane morze – Wydawnictwo Morskie – Gdańsk 1975 s. 298, 299, 300.
5. Włodzimierz Głowacki: "Dzieje żeglarstwa polskiego", Wydawnictwo Morskie Gdańsk 1989 s. 227.
- GRAZYNA eks-TURO, zbudowana w 1922 roku w Helsinkach – jacht flagowy żeglarstwa kobiecego w Polsce. Był to jol o długości 12,08 m, szerokości 3 m, zanurzeniu 1,8 m, wyporności 7,16 t, 76,5 m² powierzchni żagli.
6. Poświęcenie łodzi żaglowej POŚWIST odbyło się w dniu 6 maja 1937 roku. Łódź była własnością Starszoharcerskiego Regnu Żeglarzy w Poznaniu. W uroczystościach chrztu łodzi brał udział senator Bernard Chrzanowski. Por. "Żeglarz" 1937 nr 5. 11.

IV Korespondencje

- listy z lat 2006-2008.

Toruń 18 XI 2008 r.

l. dz. 1754 / WSK-412 / 18

Kopie

Pan Hubert Kierkowski
ul.
81-411 Gdynia

← poprawny adres

Szanowny Panie,

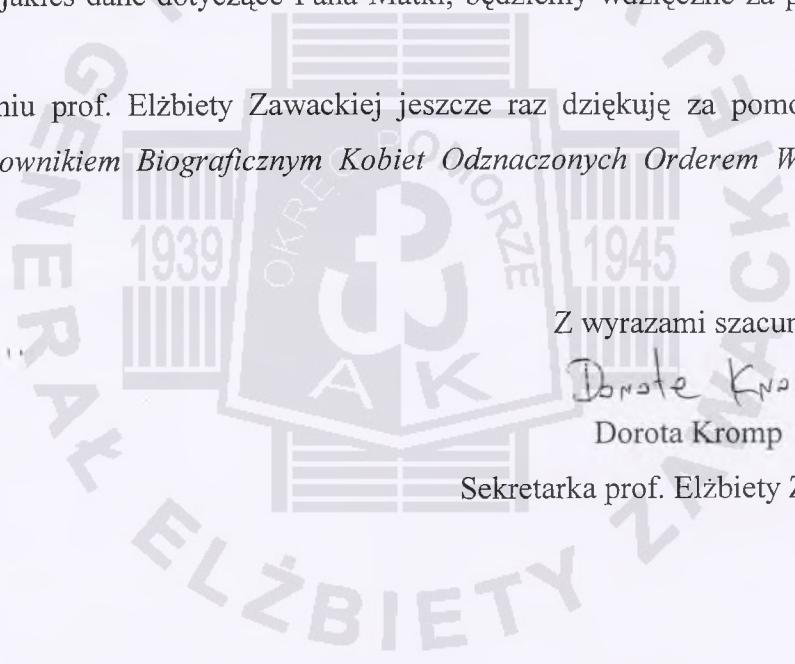
Dziękuję za Pana list wraz z przysłanymi kserokopiami z książki pt. *Pod zaglami Grażyny*. Materiały te zostały dołączone do teczki osobowej Pana śp. Matki o sygn. 3667/WSK znajdującej się w naszym Archiwum Wojennej Służby Kobiet. W przypadku wznowienia *Słownika Biograficznego Kobiet Odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari* biogram Pana Matki zostanie uzupełniony o te dodatkowe informacje. Gdyby natrafił Pan jeszcze na jakieś dane dotyczące Pana Matki, będziemy wdzięczne za przesłanie ich do nas.

W imieniu prof. Elżbiety Zawackiej jeszcze raz dziękuję za pomoc przy naszych pracach nad *Słownikiem Biograficznym Kobiet Odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari*.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dorota Kromp

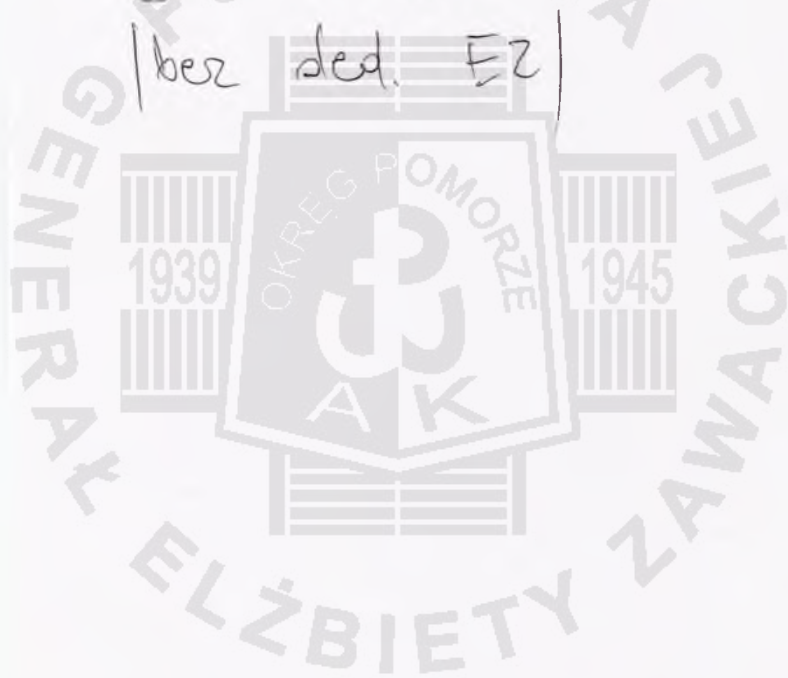
Sekretarka prof. Elżbiety Zawackiej

Tom II UM

wystawa 16 VII 2008 r.

| bez ded. EZ |

L. dr. 999/72/08

Do p. A. Kienkowskiego

Projekt: Marzanna Wróblewska

Tamni, 17 III 2008 r.

Szanowny Panie,
Odsyłam fotografię Pene
sp. Matki Elżbiety Kienkowskiej
zd. Suchowiek dziękując za
jej udostępnienie. Wydruk
t. III "Stowiska VII kobiet" tracię
się goźmi, ale jak tylko
się ukaże przesłany Panu
egzemplarz.

Zetęzem pozdrowienie i życzenie
zdrowych i pogodnych Świąt Wielkie-
nocnych

2 wyrazami szacunku
Dorota Kramp
Sekretarka prof. Elżbiety Zewerskiej

SJA
Pomorskie
Ami s...
Województwa Pomorskiego
Wydział Służby Państwa
Województwo Pomorskie
L. dz. 20.10.2008
1661/Pm-410/08
WSK-412
Załącznik
Referent:

Pani Anna Nornicka
Sekretariat Fundacji

Szanowna Pani,

Serdecznie dziękuję za przesyłkę. Jednocześnie dołączam zdjęcia oraz ksera z wydawnictwa pt. „Pod żaglami Grażyny”, w którym to jest sporo wiadomości o mojej Matce. Mam nadzieję, że w zapowiadanych uzupełnieniach te dodatkowe informacje znajdą swoje miejsce.

Z poważaniem

Hubert Kierkowski

P.S.

Fakt, że Matka została odznaczona VM na wniosek gen. Tataro to mamy oryginalne dokumenty, ale że zostało ono w 1990 r. zweryfikowane to tę wiedzę nabyliśmy dopiero z Waszej publikacji – nigdy żadna „władza” czy ta poprzednia czy ta już „wolna” nas nie poinformowała o tym fakcie, mimo iż w oficjalnych zestawieniach odznaczonych VM Matka jest wymieniona.

H.K.

W. 1308/06

B.M.W.
(teczka WK)

Toruń 6 XII 2006 r.

kopie

Pan Hubert Kierkowski

ul.:

81-827 Sopot

Szanowny Panie,

Redakcja *Słownika Biograficznego Kobiet Odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari* przygotowuje do druku III już tom tej publikacji, w którym znajdzie się biogram Pana śp. Matki Elżbiety Suchowiak zam. Kierkowska. W związku z tym zwracamy się z prośbą o pomoc w uzupełnieniu tego biogramu. Będziemy wdzięczne za wszelkie dodatkowe dane biograficzne zwłaszcza dotyczące służby wojennej Pana śp. Matki, a także dane o innych bliższych krewnych (daty życia, wykształcenie, zawód, losy w czasie wojny i po wojnie). Prosimy także o przysłanie jakiegokolwiek fotografii, możliwie z czasu okupacji, ale może być późniejsza. Załączamy opracowany przez nas szcztąkowy projekt biogramu z prośbą o uwagi, sprostowania i uzupełnienia.

W naszym toruńskim Archiwum Wojennej Służby Kobiet, w którym gromadzimy dane o żołnierzach-kobietach ze wszystkich frontów II wojny światowej, została założonateczka osobowa na nazwisko Pana Matki o sygn. 3667/WSK. Będziemy wdzięczne za uzupełnienie teczki i przesłanie do nas dokumentów lub ich kserokopii dotyczących Pana Matki (np. legitymacji odznaczeń, świadectw, dyplomów itp.). Wszelkie materiały u nas zgromadzone są udostępniane jedynie w celach naukowych.

W załączeniu przesyłamy materiały informacyjne o naszej toruńskiej Fundacji oraz o działającym w jej ramach „Memoriale Generał Marii Wittek”.

Z góry dziękujemy za wszelką pomoc.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dorota Kromp

Sekretarka prof. Elżbiety Zawackiej

Zał.

- 1) Projekt biogramu Elżbiety Suchowiak zam. Kierkowska
- 2) Materiały informacyjne o Fundacji i „Memoriale Generał Marii Wittek”
- 3) Schemat relacji WSK.

księga doteczki VI4
Suchowiatek

Od Dony Ruteckiej p. 30/07 8677
wji meo 71107

Szanowna i Droga Pani Generałi Profesor

Nawiązując kontakt z synami p. Elżbiety
Suchowiatek zou. Kierkowska. Mój miodu imię
Konrad.

✓ Syn Aleksander Kierkowski podał mi dane
dotyczące odznaczenia matki Srebrnym Krzyżem
Wirtuti Militarnej 5 klasy. Krzyż został
✓ w.dany mo. wniosku złożony przez
gen. Stanisława Tatara ps. "Erazm" wch. 25.03.1944
Zatwierdzony przez gen. "Bora" Komorowskiego
Tadeusza. w dniu 03.05.1944 rozkazem
234 B.P. Tyle uzyskałam plamy w tej sprawie
jednocześnie przeszyłam 7 fiszek kobiet
zamordowanych i rozstrzelanych w nosie
działai wojennych.

Serdecznie Panię witam i pozdrawiam
życząc dalszej czynnej działalności
na rzecz Kobiet

J Rutecka

Toruń 6 XII 2006 r.

zwrot listu nr 107 z
odnośnię adresat wyprosił się

Pan Hubert Kierkowski
ul.
81-827 Sopot

Szanowny Panie,

Redakcja *Słownika Biograficznego Kobiet Odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari* przygotowuje do druku III już tom tej publikacji, w którym znajdzie się biogram Pana śp. Matki Elżbiety Suchowiak zam. Kierkowska. W związku z tym zwracamy się z prośbą o pomoc w uzupełnieniu tego biogramu. Będziemy wdzięczne za wszelkie dodatkowe dane biograficzne zwłaszcza dotyczące służby wojennej Pana śp. Matki, a także dane o innych bliższych krewnych (daty życia, wykształcenie, zawód, losy w czasie wojny i po wojnie). Prosimy także o przysłanie jakiegokolwiek fotografii, możliwie z czasu okupacji, ale może być późniejsza. Załączamy opracowany przez nas szczątkowy projekt biogramu z prośbą o uwagi, sprostowania i uzupełnienia.

W naszym toruńskim Archiwum Wojennej Służby Kobiet, w którym gromadzimy dane o żołnierzach-kobietach ze wszystkich frontów II wojny światowej, została założonateczka osobowa na nazwisko Pana Matki o sygn. 3667/WSK. Będziemy wdzięczne za uzupełnienie teczki i przesłanie do nas dokumentów lub ich kserokopii dotyczących Pana Matki (np. legitymacji odznaczeń, świadectw, dyplomów itp.). Wszelkie materiały u nas zgromadzone są udostępniane jedynie w celach naukowych.

W załączeniu przesyłamy materiały informacyjne o naszej toruńskiej Fundacji oraz o działającym w jej ramach „Memoriale Generał Marii Wittek”.

Z góry dziękujemy za wszelką pomoc.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dorota Kromp

Sekretarka prof. Elżbiety Zawackiej

Zał.

- 1) Projekt biogramu Elżbiety Suchowiak zam. Kierkowska
- 2) Materiały informacyjne o Fundacji i „Memoriale Generał Marii Wittek”
- 3) Schemat relacji WSK.

SUCHOWIAK Elżbieta zam. KIERKOWSKA (1913-1988), od grudnia 1939 łączniczka „Lolita” i kierowniczką sekretariatu Szefa O III KG ZWZ-AK, od 1943 więźniarka obozu Oświęcim, po wojnie lekarz radiolog

Elżbieta Suchowiak urodziła się 16 VIII 1913 w Poznaniu w rodzinie małżonków Maksymiliana i Małgorzaty Suchowiak. Do szkoły podstawowej uczęszczała w Luboniu pod Poznaniem. W 1932 ukończyła w Poznaniu Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli i podjęła pracę w Przedszkolu Rodzin Wojskowych. Należała do Związku Harcerstwa Polskiego jako instruktorka drużyn żeglarskich. W 1935 przeniosła się do Warszawy i tam pracowała w Ogrodach Jordanowskich. W 1938 zdała eksternistycznie maturę i rozpoczęła w Szkole Nauk Politycznych w Warszawie studia, przerwane wybuchem wojny.

W czasie wojny mieszkając nadal w Warszawie pracowała w RGO w Ogrodach Jordanowskich. Już w grudniu 1939 rozpoczęła żołnierską służbę pełniąc jako „Lolita” funkcję łączniczki i kierowniczką sekretariatu gen. S. Tatara „Erazma”, Szefa O III Operacyjno-Szkoleniowego KG ZWZ-AK. Podjęła także studia na Wydziale Lekarskim tajnego Uniwersytetu Warszawskiego. „Lolita” została aresztowana w czerwcu 1943 przed wejściem do lokalu kontaktowego i odprowadzona na gestapo na Lesznie; tam znaleziono przy niej obciążające materiały konspiracyjne. (W. Roman podaje, że została aresztowana jesienią 1942, jakoby przypadkiem jako Żydówka). Pobita, trafiła na gestapo na Szucha a po dwóch dniach badań na Pawiak. „Lolita” znała wszystkie lokale „Tatara”, ale nikogo nie wydała - po jej aresztowaniu nie było dalszych zatrzymań. Transportem 8 sierpnia tr. wywieziono ją do Oświęcimia, gdzie jako więźniarka polityczna przebywała z nr 53903. Po wyzwoleniu obozu w styczniu 1945 pozostała w nim jeszcze ochotniczo do połowy lutego jako pielęgniarka więźniarek chorych na rewirze w Brzezince. Następnie pieszo dotarła do siostry w Tarnowie.

Elżbieta Suchowiak została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari (brak dokumentu nadania). Zostało ono zweryfikowane przez GKWO przy ZG ZBoWiD 13 II 1990 z nr. zaświadczenia DK20092/W. Była także odznaczona KW (1959) przez Radę Państwa.

Po wojnie zamieszkała wraz z rodziną w Sopocie. Pracowała w firmie budowlanej jako pielęgniarka w Bezpieczeństwo i Higiena Pracy. Od 1946 kontynuowała studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. W 1948 wyszła za mąż za Kierkowskiego i urodziła dwóch synów. Po ukończeniu studiów w 1952 pracowała w Gdyni

w Morskim Urzędzie Zdrowia odbywając równocześnie praktykę w Szpitalu Miejskim, gdzie w 1954 przeszła na stały etat. W 1958 uzyskała specjalizację w zakresie radiologii, nadal pracując w Szpitalu Miejskim aż do emerytury. Była bezpartyjna. Owdowiała w 1972. Zmarła w Sopocie w 1988.

Mąż Kierkowski (nieznanego imienia). Miała dwóch synów: Huberta (ur. 1950), mieszka w Sopocie i Aleksandra (ur 1952).

APAK, T. 3667/WSK; DW UdsKiOR, Protokół Nr 41 KdsWO przy ZG ZBoWiD z 13 II 1990, poz. 3;

Downarowicz H., *Zapiski z pamięci*, s. 53 (mps. w zbiorach APAK); *Łączność, sabotaż, dywersja...*, s. 89; Ney-Krwawicz, *Komenda...*, s. 441; Roman, *Oficer do zleceń*, s. 202, 206; *Służba Polek...*, cz. 2, s. 65; Wesołowski, *Order VM...*, s. 84; Zakrzewska H., *Niepodległość będzie twoją nagrodą*, t.1-2, Warszawa 1994, s. 54, 64-65, 122;

Serdecznie dziękuję za
pamięć o mojej babci. Niestety
nie posiadam jej osobnego zdjęcia.

O ile mi wiadomo pani Maria Appelt
napisała książkę 'Pod zaglami "Grażyny"',
w którejto znajduje się pare zdjęć mojej
babci Elżbiety Suchowick.
Życzę wszystkiego dobrego!

Z poważaniem

Klarna Kierkowska

P.S. Proszę o zwrot zdjęcia, na adres

Aleksander Kierkowski

ul.

81-759 Sopot

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
87-100 Toruń, ul. Podmurza 93
tel. 056 55 22 186, e-mail: archiw@um.torun.pl
REGION 870502736

~~FUNDACJA
GENERALNY ZAWACKI
OKREG POMORSKI
1938 AK 1945
GEN. ŻEBIE~~

Joan Hlaesent

Kienkowski

81-827

Sopot

TORUŃ
08120519
AD

Adresat wygnany do 1945 r.

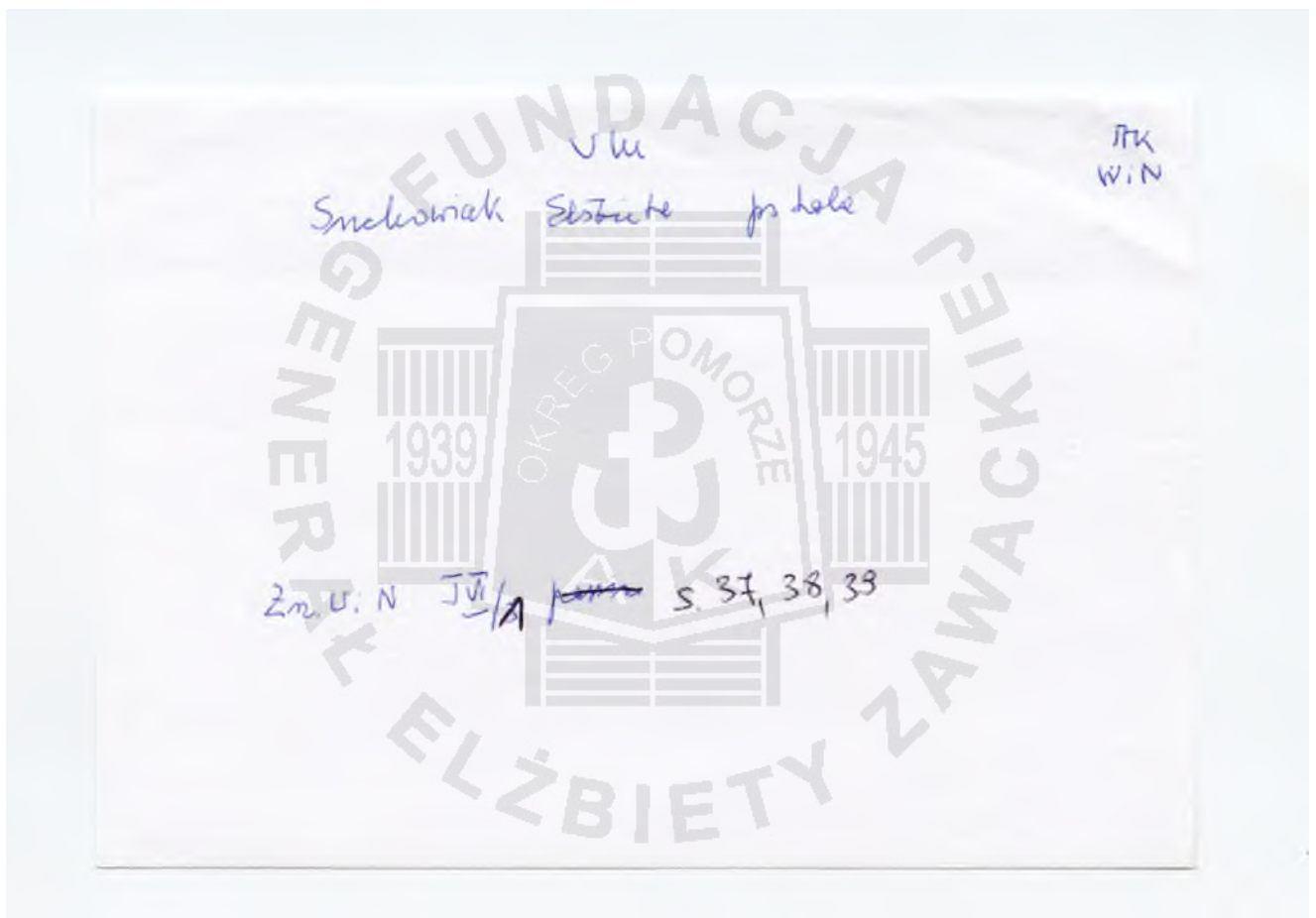

T. 3667/WSK

SUCHOWIAK Elżbieta
sam. Kierkowska
ps. „Lolita”

AK
KG
Oddz. III
—

— V Nazwiskowe karty informacyjne

i

KG- F.K.
W-WA

SUCHOWIAK ELZBIETA

ps. "Solita"

Kierowniaka Igumasi oddziału
operacyjnego ~~oddziału partyzanckiego~~

"Igumasi, Sabotaz, Lymersja"
Kobiety w F.K.
Londyn 1985 s. 89

DK.98

i

KG AK
0 III

SUCHOWIAK Klara (Lola) -
późniejsza nazwisko dr Kierulowski
areszt 3 VI 1943; pracowała korytarzowa,
później na funkcji w szpitalu;
wymierzone w sierpniu 1943 do Otmęciwi

"Cztery lata ostrego dysensu" - Kępczowa
Czuperska - Skimielew A

8 IV 61
99

Cyfelnicki Warszawa 1989 str 315

V/M

FK
WWE

Kierkowskie Suchowiańskie Stróże

- ... tuemierka "kolite" zabierająca prochy z
lokalu W. Romane (1942r Słupsk 7)
z "Tatarów" i "kolite"

- aresztowana w październiku 1942r
żydówka (a znata smyrtlii lokali Tatarów)
(zaolmych aresztowani mi było
z tej przynymy)
zob W Roman "Oficer do zlecen" s 202, 206

i

UM

AK
KG

KIERKOWSKA Elżbieta
ps. "Lolita"

Sudowiet

zob. Służba Polec... 2, s. 65

Dkr. 104

1	Nazwisko	bez tytułu Nr. Kartki 486 Suchomiak-Kierkowska
2	Imię	Elżbieta e. Maksymiliana
3	Data ur./miejsc.	16.08.1913
4	Stopień wojsk./tytuł	
5	Organizacja	
6	Przydział org./jedn.	
7	Funkcja	
8	Nr. Karty	
9	Łródło	protab 3

1

AK
KG

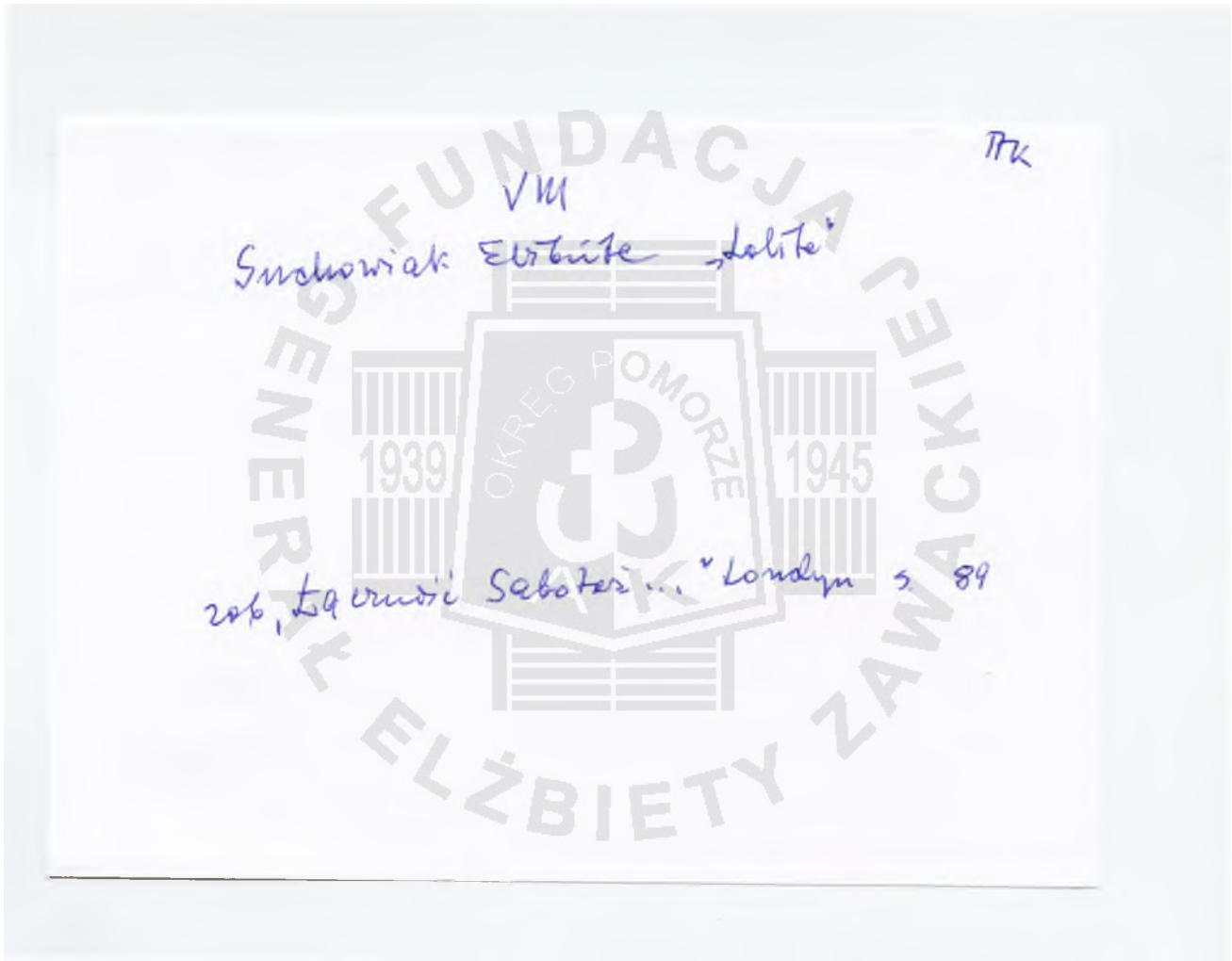
KIERKOWSKA ELżbieta

z domu - Suchowiak; ps. "Lolita"
szef sekretariatu Szefa Operacji III-go
Oddz. Sztabu. Aresztowana i przewieziona
do Oświęcimia w 1943r., gdzie przetrwała
do końca wojny. Odznaczona Orderem
Wirtuti Militari V-ej klasy i Krzyżem
Walecznych.

Zob.

H. Dounamarcz, Zapiski z pamięci, s. 53

B.kw. '99

VM V **Kierkowska Elżbieta z domu Suchowiak** (1913—1988), „Lolita” VM

Urodzona 16 VIII 1913 r. w Poznaniu. W 1932 r. ukończyła Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli i podjęła pracę w Przedszkolu Rodzin Wojskowych w Poznaniu. Od 1932 r. pracowała w Ogrodach Jordanowskich w Warszawie. W 1938 r. jako ekstern uzyskała świadectwo dojrzałości. W okresie okupacji rozpoczęła studia na tajnym Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Lekarskim.

W konspiracji w ZWZ-AK, szef sekretariatu Szefa Operacji KG AK. Aresztowana w VI 1943 r. i osadzona na Pawiaku, w VIII t.r. została wywieziona do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie pozostała do końca wojny.

Po wojnie w kraju. W 1950 r. ukończyła studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. Następnie pracowała w Gdyni w Morskim Urzędzie Zdrowia, a potem w Szpitalu Miejskim. W 1958 r. zrobiła specjalizację w zakresie radiologii. Zmarła w Sopocie 4 XI 1988 r.

Odnaczona m.in. Orderem Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Walecznych.

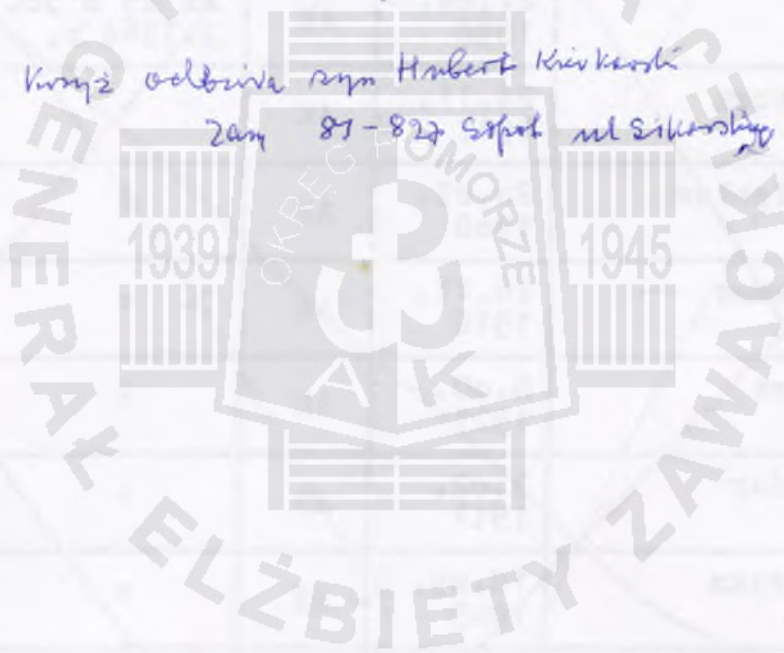
Zob. M. Ney Mandowicz „Komenoła Główna AK” 1939-41, nr 1890, s. 441

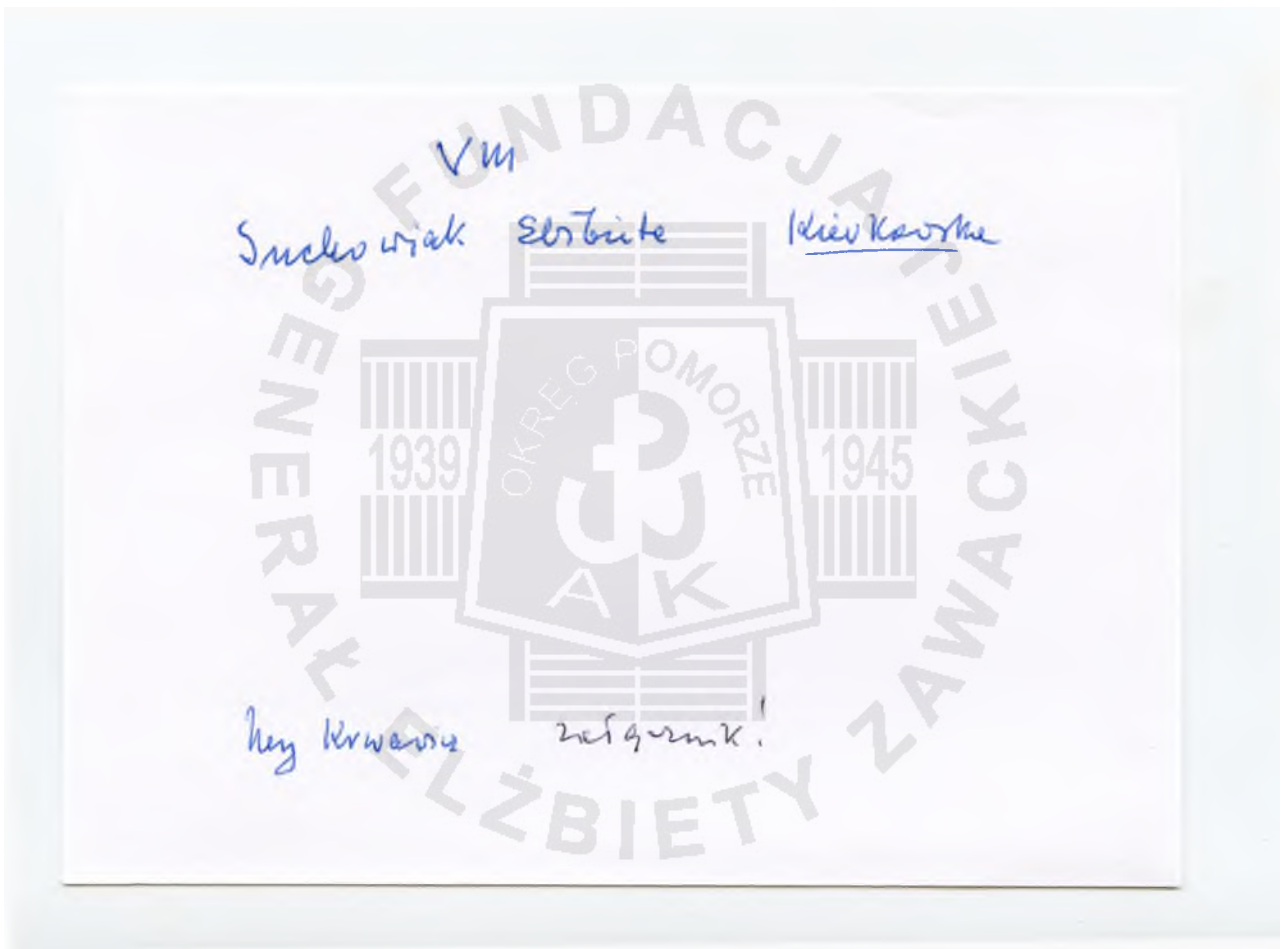
VM 1075

Smehowick - Kwiśkardha Striba
c Maksymiliana, w 16 VIII 1913r

DK 20092
Prot 26.3

Książka celownika syna Herberta Kwiśkardha
Zam 81-827 Słpob. ul. Sikorskiego 2 m 6

T. 3667/WSK

AK-KG
oddz. III

SUCHOWIAK Elżbieta

zam. Kierkowa

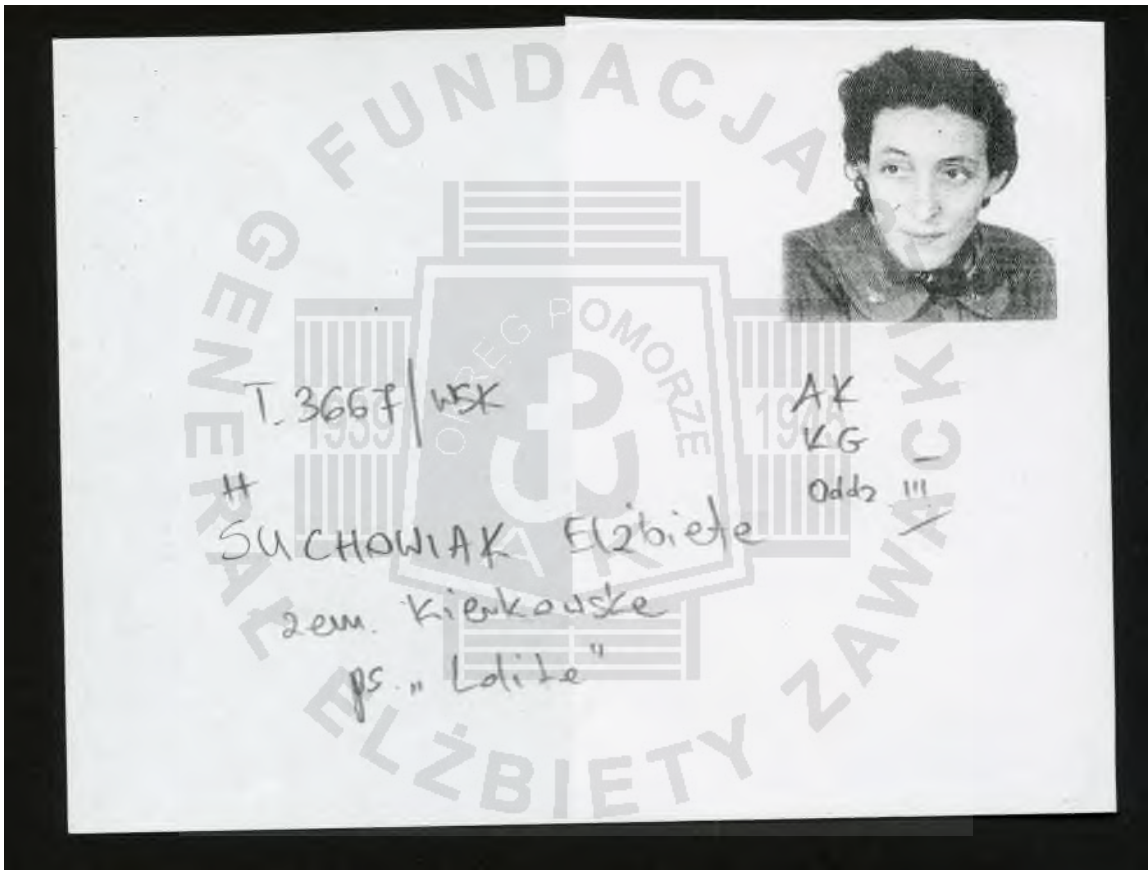
ps. „dolita”

VI. Fotografie

1.

12. Na GRAŻYNIE – 1938 r. Od lewej: ^{Lucyna Worewska} ~~Kazimiera Karpuska~~, Barbara Ziółowska, Elżbieta Suchowiakówna, Krystyna Rejsówna, Barbara Biedermann.

13. Uczestniczki kursu morskiego na GRAŻYNIE z wizytą na ZAWISZY CZARNYM – 1938 r. Drużynę „ŻAB” reprezentują: Zofia Piątkowska (druga z lewej) i Elżbieta Suchowiakówna (trzecia od lewej). W otoczeniu harcerek siedzą gen. Mariusz Zaruski (czwarty od lewej) i kpt. Tomczyk.

10751

+ Sudnowiak - Kienkowska

Elzbieta, C. Maksymilianowa n. Łobitej

16.08.1913

FK

Kg III, Ostrogg⁷

adresy Synce Herbert Kienkowskiej
Sopot
87 827
ul. Salkowskiego 2/6

nr karty 686

protok 3, 41/90, 1490 II, 13

AK 20092/10 2805 d

1 Nowi PR2, Suhontek - Mirowska Elzbieta, ..., 1990, 13.02. 5. 84.
2 HM 1978/183 KHK.

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
Magdalena Zająca

SUCHOWIAK ELŻBIETA

